

Telegram Zdravých měst ČR říjen .01

Úvod

Bulletin "Telegram ZM", který pravidelně vydává asociace Národní síť Zdravých měst ČR, by měl sloužit k celkovému přehledu o aktuálním stavu realizace mezinárodního Projektu Zdravé město WHO v České republice. Hlavním tématem bulletinu je postup měst ke zdraví, udržitelnému rozvoji a kvalitě života v souladu s dokumenty OSN a EU - Health 21, Agenda 21 a NEHAP.

Těšíme se na Vaše dotazy, náměty a připomínky na adrese: paha@nszm.cz

Petr Švec
Národní síť Zdravých měst ČR

Společný postup Zdravých měst v České republice

- **Národní síť Zdravých měst ČR (NSZM ČR)**

NSZM ČR je celostátní asociací aktivních měst v ČR, která realizuje v podmínkách ČR mezinárodní Projekt Zdravé město WHO (WHO Healthy Cities Project), probíhající pod patronací OSN (Světové zdravotnické organizace - WHO). NSZM ČR se dlouhodobě a cíleně zabývá zdravím a udržitelným rozvojem – doporučeními Zdraví 21 (Health 21), místními Agendami 21, LEHAP a dalšími kroky ke strategické podpoře zdraví a kvality života v regionech. Členství v asociaci je umožněno též obcím, mikroregionům, městským částem, všem typům municipalit v ČR.

Informace o NSZM ČR
www.nszm.cz/info

- **Metodika Česká Brána 21**

Metodika Zdravých měst ČR s názvem Česká Brána 21 (též New Gate 21 - NG21) je návodem pro postup měst ke kvalitní realizaci Projektu Zdravé město WHO (Světové zdravotnické organizace) v podmínkách ČR. Metodika získala titul Světový projekt EXPO 2000.

Metodika je společným dílem Zdravých měst ČR. Za pomoci metodiky jednotlivá města hledají nejlepší způsob, jak postupovat v souladu s doporučeními mezinárodních dokumentů v místních podmínkách. Prvním krokem podle metodiky je vytvoření Plánu zdraví města (PZ) a dále jeho provázání do Strategie rozvoje města. Snahou asociace NSZM ČR je, aby start byl co nejrychlejší a nejjednodušší, za široké účasti místních partnerů (školy, nevládní organizace, široká veřejnost) a odborných partnerů (hygienická služba, komise a odbory MěÚ ap.). Politickým zastřešením celého procesu ve městě je závazek zastupitelstva města k naplňování Health 21, místní Agendy 21 a LEHAP prostřednictvím Deklarace Projektu Zdravé město.

Informace o mezinárodních standardech
a metodice Česká Brána 21
www.nszm.cz/standard
www.nszm.cz/metodika

Dokumenty OSN a EU ve Zdravých městech ČR

• Zdraví 21 (Health 21)

dokument Světové zdravotnické organizace (WHO-OSN), novela 1999

Zdraví 21 formuluje evropskou strategii WHO, navazuje na strategii WHO Zdraví pro všechny do roku 2000. Dokument je rámcem pro přijetí nejlepších strategií, které vzešly ze společné evropské zkušenosti během posledních 10-15 let. Je výzvou pro 51 členských zemí k vytvoření nové regionální politiky zdraví pro všechny jako průvodce při stanovení vlastních politických přístupů a cílů. Na místní úrovni je nutná jasně definovaná aktivita, aby se vize zdraví pro všechny změnila v rozvíjející se realitu.

• Agenda 21

dokument OSN, 1992

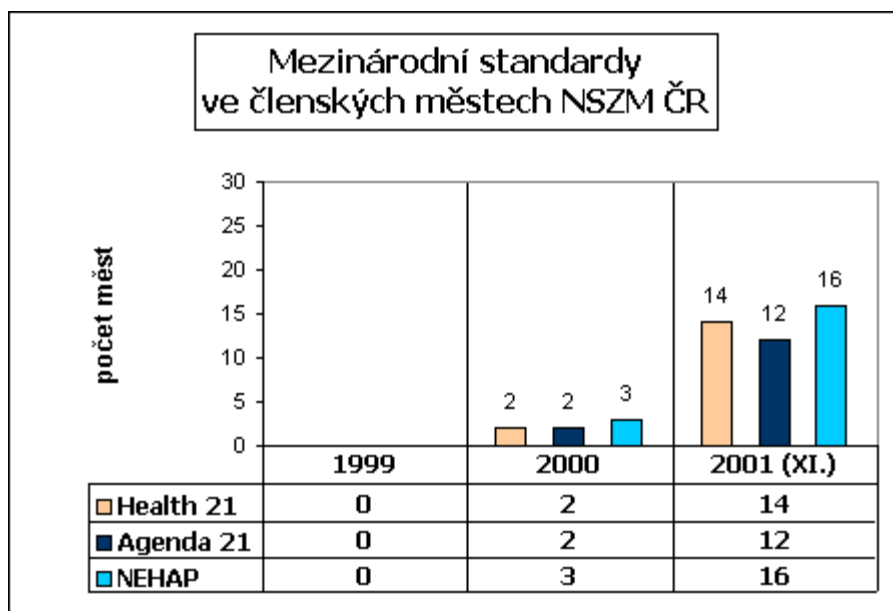
Agenda 21 byla přijata na konferenci OSN v červnu 1992 v Rio de Janeiro. V roce 2002 je organizována konference Rio+10 v Johannesburgu, kde v rámci reprezentace Národní strategie udržitelného rozvoje ČR by měla být uváděna i Zdravá města ČR jako aktivní realizátoři místních Agend 21. Agenda 21 (neboli program pro 21. století) obsahuje 40 kapitol. Odráží celosvětový konsensus a na nejvyšší úrovni přijatý politický závazek ke spolupráci v oblasti rozvoje a životního prostředí a obsahuje principy udržitelného rozvoje. Tzv. místní Agenda 21 je strategickým a akčním plánem rozvoje místního společenství a dotýká se všech oblastí života. Je to proces, který předpokládá zapojení zástupců všech složek veřejného života a směřování k udržitelnému rozvoji na místní úrovni. Jedním z hlavních principů je stabilita mezi hlavními oblastmi rozvoje: sférou hospodářského rozvoje, sférou sociálního rozvoje a oblastí životního prostředí. V procesu je zdůrazněna účast veřejnosti a otevřený typ spolupráce mezi jednotlivými subjekty, jako jsou veřejná správa, nevládní organizace, podnikatelské subjekty, účelová zařízení, zájmové skupiny, věda a výzkum i laická veřejnost.

• Akční plán zdraví a životního prostředí ČR (NEHAP)

dokument vlády ČR, 1998

NEHAP ČR je součástí Evropského akčního plánu - ten byl přijat na druhé konferenci ministrů životního prostředí a zdravotnictví v červnu 1994 v Helsinkách a dohromady tvoří plány jednotlivých států EU. NEHAP ČR byl přijat usnesením vlády ČR č. 810. Dokument obsahuje soubor doporučení, směřujících ke zlepšení životního prostředí a zdravotního stavu populace v ČR. Zabývá se širokou škálou problémů životního prostředí a koncepční podpory zdraví. Na místní úrovni mají být vytvářeny lokální plány - tzv. LEHAP.

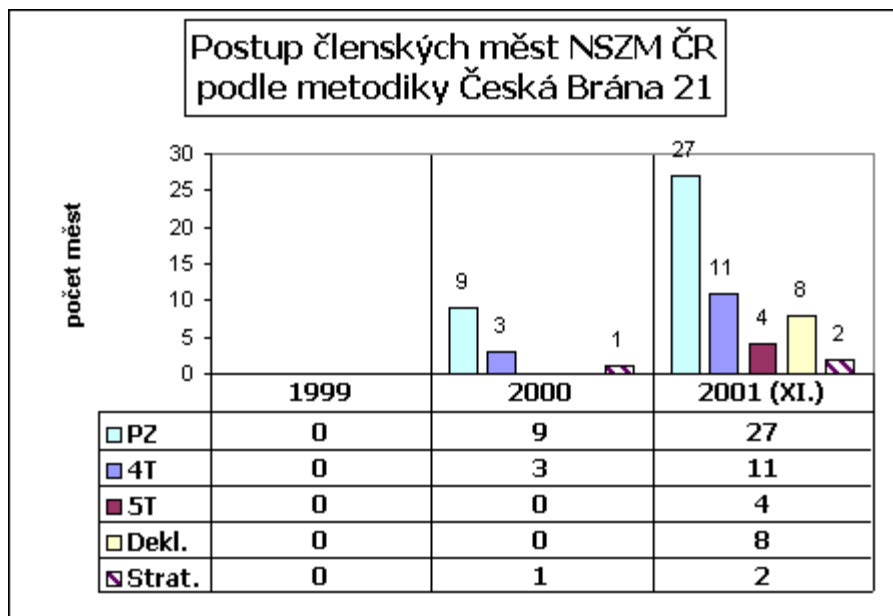
Graf 1

Statistika Zdravých měst ČR - říjen .01

- Příprava Plánů zdraví v kvalitě Health21, MA21 a LEHAP dosud začala ve 27 z 31ti členských měst NSZM ČR [87%];
- Základní verze Plánu zdraví (po tzv. 4. týmu PZ) je připravena ve městech: **Brno, Třebíč, Kroměříž, Boskovice, Zlín, Moravská Třebová, Sedlčany, Chrudim, Prostějov, Valašské Meziříčí, Litoměřice** [11 měst – 35%]
- Implementaci a realizaci Plánu zdraví (po tzv. 5.týmu PZ) již začala města: **Třebíč, Kroměříž, Boskovice, Prostějov** [4 města - 13%]
- V přípravě základní verze PZ pokračují města: **Frydlant n. O., Karviná, Šternberk, Orlová, Třeboň, Hodonín, České Budějovice, Letovice, Veselí n. M., Votice, Poděbrady, Blansko, Vsetín, Rožmitál p.Tř., Velké Meziříčí** [16 měst – 52%];
- Deklaraci PZM – závazek města k Health 21, Agendě 21 a NEHAP přijala města: **Třebíč, Frydlant n. O., Sedlčany, Boskovice, Chrudim, Prostějov** [8 měst – 26%];

Graf 2

Legenda:

PZ – Plán zdraví města;

4T – 4. tým Plánu zdraví (základní dlouhodobá verze plánu)

5T – 5. tým Plánu zdraví (plán je uváděn do života - je vytvářen akční plán, propojení se strategickým rozvojem)

Dekl. – nová deklarace zastupitelstva (závazek k Health 21, Agendě 21 a LEHAP)

Strat. – strategie udržitelného rozvoje města

Postup jednotlivých Zdravých měst ČR

04.10. Kroměříž (5. tým PZ)	18.10. Orlová (3. tým PZ)
09.10. Chrudim (4+ tým PZ)	18.10. Vsetín (2. tým PZ)
11.10. M.Třebová (4+ tým PZ)	24.10. Prostějov (5. tým PZ)
12.10. Rožmitál p.T. (1. tým)	25.10. Poděbrady (2. tým PZ)
15.10. Litoměřice (4. tým PZ)	29.10. Nové Město n.M. (1. tým PZ)
16.10. Č.Budějovice (3+, 4. tým PZ)	29.10. Velké Meziříčí (1. tým PZ)
17.10. Karviná (3. tým PZ)	31.10. Boskovice (5. tým PZ)

Město měsíce - říjen .01

[Vsetín](#)

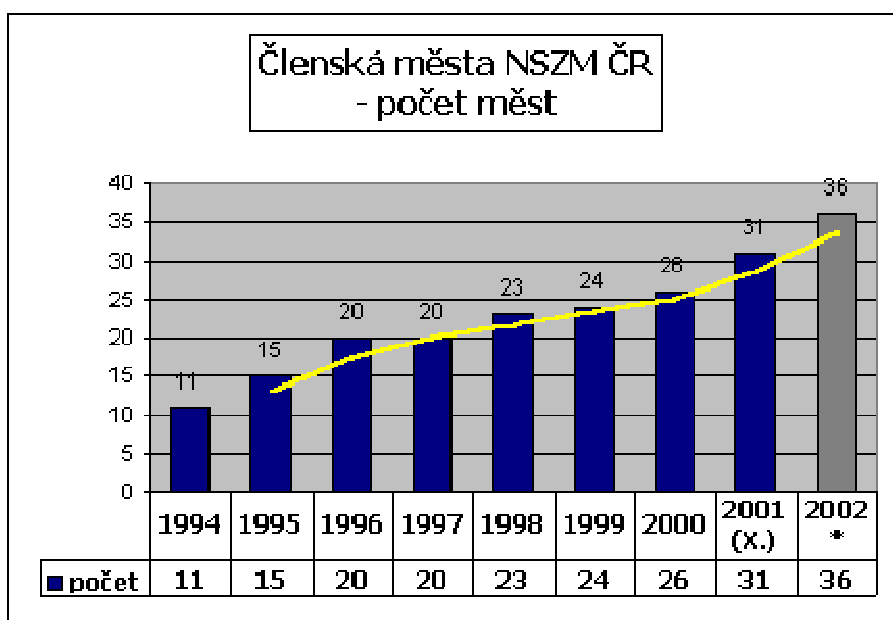
Blahopřejeme Městu Vsetínu, které díky aktivitě radnice a náskoku v místní Agendě 21 - za pomoci sdružení Alcedo a mnoha dalších místních partnerů - postoupilo na příčkách Ligy ZM prudce vzhůru. Za pouhé dva měsíce členství v NSZM ČR je to výborný výkon.

Titul "Město měsíce" za nejrychlejší postup nového člena NSZM ČR v minulých měsících získala města: Chrudim, Sedlčany, Prostějov.

Liga Zdravých měst ČR - říjen .01

NSZM ČR je asociací, která zastřešuje města realizující mezinárodní Projekt Zdravé město WHO v České republice. Na grafu je zřejmý nárůst počtu členů od roku 1994, kdy byla asociace založena. V současné době žije v těchto městech 1,1 milionu obyvatel ČR. Aktivní členové asociace jsou uvedeni v tabulce "Liga ZM", která průběžně zachycuje postup jejich Projektu Zdravé město.

Graf 3

Legenda:

* – předpokládaný stav roku 2002

- nejaktivnější města - "Zdravá města ČR"

Pořadí	Město	Tis.obyv.	Tým Plánu zdraví	Člen NSZM / Deklarace
1.-2.	Třebíč	39	6	1996 / 2001
1.-2.	Brno	387	5	1994
3.-4.	Kroměříž	29	6	1996 / 2001
3.-4.	Boskovice	11	6	1994 / 2001
5.-6.	Zlín	82	5	1996
5.-6.	Prostějov	49	6	2000 / 2001
7.-9.	Chrudim	24	5	2001 / 2001
7.-9.	Frýdlant n. O.	9	3	1996 / 2001
7.-9.	Moravská Třebová	11	5	1997
10.-11.	Karviná	66	3	1994
10.-11.	Orlová	36	3	1997
12.-13.	Šternberk	14	2	1996
12.-13.	Třeboň	9	3	1994

- aktivní členská města NSZM ČR

Pořadí	Město	Tis.obyv.	Tým Plánu zdraví	Člen NSZM / Deklarace
14.-15.	České Budějovice	99	4	2000
14.-15.	Hodonín	28	4	1999
16.-17.	Sedlčany	8	5	2000 / 2001
16.-17.	Litoměřice	25	5	2000
18.-20.	Valašské Meziříčí	27	4+	2000
18.-20.	Letovice	6	3	2000 / 2001
18.-20.	Vsetín	30	3	2001
21.-23.	Veselí nad Moravou	12	3	1998
21.-23.	Votice	4	3	1998
21.-23.	Poděbrady	13	3	1997
24.-27.	Rožmitál p.T.	4	2	2001
24.-27.	Blansko	21	2	1998
24.-27.	Velké Meziříčí	10	2	2001
24.-27.	Nové Město n. M.	10	2	2001

Informace o Lize ZM
www.nszm.cz/liga

Celostátní aktivity Zdravých měst ČR

Média – říjen .01

- **Živé vysílání ze Zdravého města**

Proběhlo osmé živé vysílání Českého rozhlasu ze Zdravých měst, tentokrát z Chrudimi.

Série rozhlasových vysílání, která je jednou z mála kampaní k propagaci udržitelného rozvoje a aktivit WHO (na praktických ukázkách z činnosti Zdravých měst ČR), je připravena ve spolupráci NSZM ČR a University Karlovy – Centra pro otázky životního prostředí. Poděkování patří celému týmu redakce ČRo 2 „Host do domu“ a ZM Chrudim za výbornou přípravu a zázemí pro vysílání.

Informace o médiích, o vysílání, texty článků:

www.nszm.cz/media

Akce Zdravých měst ČR – říjen .01

- **Dny zdraví**

Zdravá města ČR již tradičně organizovala v září a říjnu 2001 aktivity Dnů zdraví ve spolupráci s desítkami místních partnerů a s tisíci zájemců a návštěvníků. V rámci Dnů zdraví probíhaly často i jiné velké akce – např. Běh Terryho Foxe nebo Pochod všech generací (Brno).

Informace o Dnech zdraví a aktivitách ve městech:

www.nszm.cz/dzd

Sekce Zdravých měst ČR – říjen .01

- **Aktivní stáří ve Zdravém městě**

Start dlouhodobé spolupráce Zdravých měst - MCAP neboli Sekce ZM - proběhl ve spolupráci se ZM Chrudim dne 9.10.2001. Na jaro 2002 se předpokládá seminář k tomuto tématu v Třebíči. Zájemci o zařazení do otevřené e-konference NSZM ČR na uvedené téma se mohou přihlásit zasláním mailu na adresu: paha@nszm.cz.

- **Cyklisté a chodci ve Zdravém městě**

Centrum dopravního výzkumu (CDV) spolupracuje se Zdravými městy ČR v rámci této Sekce ZM, jejíž první setkání proběhlo v Prostějově dne 24.10. 2001. Zájemci o zařazení do otevřené e-konference NSZM ČR na uvedené téma se mohou přihlásit zasláním mailu na adresu: paha@nszm.cz.

Informace o všech Sekcích Zdravých měst ČR:

<http://www.nszm.cz/mcap>

Spolupráce s expertními a nevládními partnery ZM

- Univerzita Karlova – CŽP spolupracuje s NSZM ČR na sérii vysílání Českého rozhlasu z jednotlivých Zdravých měst ČR; Zdravá města a metodika Česká Brána 21 jsou zařazena do návrhu Národní strategie udržitelného rozvoje ČR, která byla zpracována UK v rámci projektu UNDP.
- Zelený kruh (ZK) získal grant REC, na základě kterého ve spolupráci s NSZM ČR proběhl 10.10.2001 seminář k Aarhuské úmluvě v Kraji Vysočina;
- Český ekologický ústav (ČEÚ) a NSZM ČR pokračují ve spolupráci v oblasti MA21; bude vydán nový materiál s případovými studii MA21 v ČR (mj. případová studie ZM Třebíč) za podpory MŽP ČR;
- Státní zdravotní ústav (SZÚ) poskytuje prostřednictvím e-konferencí na serveru iBrána řešerše z denního tisku na téma zdraví - pro Zdravá města ČR i další zájemce po celé republice. Zájemci o zařazení do otevřené e-konference NSZM ČR na uvedené téma se mohou přihlásit zasláním mailu na adresu: paha@nszm.cz.

Informace o partnerských organizacích NSZM ČR:
www.nszm.cz/partneri

INFORMACE PRO ČLENSKÁ MĚSTA NSZM ČR:
pracovní diář aktivit NSZM naleznete na adrese:
www.nszm.cz/termin

*Telegram ZM vydává Kancelář Zdravých měst ČR v Praze
Uzávěrka informací tohoto vydání: 3.11.2001
(c) NSZM ČR, 2001*